

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

Методичні вказівки
для підготовки до атестаційного екзамену з дисциплін:
«Психологічний супровід у ФВіС», «Професійна майстерність
тренера», «Теорія і методика викладання ФВ у ЗВО», «Основи
психодіагностики у ФВіС», «Основи психогігієни у ФВіС».

здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти за
спеціальністю 017 "Фізична культура і спорт"
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Кваліфікація: магістр з фізичного виховання
і психології спорту

Київ 2023

УДК 796
Ш19

Укладач: О.М. Шамич, доктор психол. наук, проф.,
завідувач кафедри фізичного виховання і спорту, Київського
національного університету будівництва і архітектури;

Г.В. Іваннікова, канд. психол. наук, доцент кафедри
фізичного виховання і спорту, Київського національного
університету будівництва і архітектури.

Рецензент: Р.А. Каленіченко, канд. психол. наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти Київського національного
університету будівництва і архітектури;

*Затверджено на засіданні кафедри фізичного виховання і спорту, протокол № 1
від "28"08 2023 року.*

В авторській редакції.

Методичні вказівки для підготовки до атестаційного екзамену з дисциплін: «Психологічний супровід у ФВіС», «Професійна майстерність тренера», «Теорія і методика викладання ФВ у ЗВО», «Основи психодіагностики у ФВіС», «Основи психогігієни у ФВіС» здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Кваліфікація: магістр з фізичного виховання і психології спорту. Уклад.: О.М. Шамич, Г.В. Іваннікова. Київ: КНУБА, Талком, 2023. – 22 с.

Методичні вказівки для підготовки до атестаційного екзамену з дисциплін: «Психологічний супровід у ФВіС», «Професійна майстерність тренера», «Теорія і методика викладання ФВ у ЗВО», «Основи психодіагностики у ФВіС», «Основи психогігієни у ФВіС» складено для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання.

I. ПІДГОТОВКА ДО АТЕСТАЦІЙНИХ ЕКЗАМЕНІВ.

1.1. Вихідні положення Стандарту вищої освіти МОН України про атестаційний екзамен. Як визначено в Законі України «Про вищу освіту» атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностних вимог стандартів вищої освіти.

Атестаційний екзамен передбачає оцінювання: здобутих результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт галузі знань 01 Освіта / Педагогіка для другого (магістерського) рівня вищої освіти; рівня сформованості інтегральної, загальних, спеціальних (фахових, предметних) компетентностей; здобутих теоретичних знань, практичних умінь та навичок з обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки.

У програму атестаційного екзамену включено обов'язкові освітні компоненти професійної підготовки, а саме: «Психологічний супровід у ФВіС», «Професійна майстерність тренера», «Теорія і методика викладання ФВ у ЗВО», «Основи психодіаностики у ФВіС», «Основи психогігієни у ФВіС».

Порядок проведення атестаційного екзамену відбувається відповідно до «Положення про порядок створення та організацію роботи атестаційної екзаменаційної комісії в Київському національному університеті будівництва і архітектури» (<http://surl.li/fetdf>). Це Положення розроблено на підставі Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», та інших нормативних актів України з питань освіти, Статуту КНУБА, Положення про організацію навчального процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури.

Метою підсумкової атестації студента є визначення фактичної відповідності його підготовки вимогам стандарту освіти за спеціальністю.

Атестація проводиться за акредитованими спеціальностями та завершується видачею документів встановленого зразка про рівень освіти та здобуту кваліфікацію.

Атестація випускників здійснюється атестаційною екзаменаційною комісією (АЕК) на підставі оцінки рівня здобутих компетентностей випускників, передбачених відповідним рівнем національної рамки кваліфікацій і стандартом освіти фахівців за спеціальністю. Терміни проведення атестації визначаються навчальними планами підготовки фахівців та графіком навчального процесу. Атестації підлягає кожен студент після повного виконання ним навчального плану за відповідним освітнім рівнем.

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фізичне виховання і психологія спорту» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» покликана встановити відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, загальних та спеціальних компетентностей вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт».

1.2. Цілі і функції атестаційного екзамену.

Атестаційний екзамен повинен визначати рівень засвоєння студентами матеріалу освітніх компонентів та формування професійних компетентностей. Атестаційний екзамен є важливим завершальним етапом у підготовці фахівця, що в повній мірі володіє програмними результатами навчання.

Мета екзамену полягає не лише у перевірці знань випускників, їх готовності до практичної діяльності за спеціальністю, але й у стимулюванні їх подальшого саморозвитку й самовдосконалення. Планомірна самостійна робота студентів, особливо під час підготовки до атестаційного екзамену, допомагає систематизувати, глибше осмислити і закріпити знання, отриманні в процесі вивчення тієї чи іншої дисципліни.

Атестаційний екзамен є продовженням навчально-виховного процесу, складовою частиною завершального етапу підготовки магістрів. Цілі атестаційного екзамену зумовлюють і його функції. Головною з них є контроль

та оцінка рівня фахових знань, отриманих студентом протягом навчання. Важливе значення має функція виявлення навичок вирішення практичних завдань, конкретного аналізу проблемних ситуацій. Атестаційний екзамен виконує ще й важливу виховну функцію, яка виявляється у вмінні студента самостійно, логічно й послідовно висловлювати свої професійні переконання, здійснювати самоконтроль та критично оцінювати власні знання і навички.

Атестаційний екзамен за умов всебічного аналізу його результатів, дозволяє найбільш вичерпно з'ясувати позитивний досвід та недоліки в організації, змісті й методиці викладання фахових дисциплін, а також самостійної роботи студентів. Все це дає можливість визначити конкретні заходи щодо удосконалення викладання, накреслити шляхи поліпшення взаємозв'язку та спадкоємності у їх викладанні.

Програма державного екзамену визначається загально - професійними і спеціалізовано-професійними компетентностями випускників, які підлягають оцінюванню відповідно до стандарту освіти за спеціальністю і відповідно до спеціалізації.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати задачі інноваційного та /або дослідницького характеру психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності

СК1. Здатність до критичного осмислення проблем психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК5. Здатність розв'язувати проблеми психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту у нових або незнайомих середовищах, за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту

СК7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем у сфері фізичної культури і спорту

СК8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

Програмні результати навчання здобувачів вищої освіти:

ПРН1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.

ПРН2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН6. Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

1.3. Загальні вимоги до організації атестаційного екзамену.

Формування, організацію роботи та контроль за діяльністю АЕК здійснює ректор.

Атестація випускників здійснюється атестаційною екзаменаційною комісією (АЕК) на підставі оцінки рівня здобутих компетентностей випускників, передбачених відповідним рівнем національної рамки кваліфікацій і стандартом освіти фахівців за спеціальністю терміни проведення атестації визначаються навчальними планами підготовки фахівців та графіком навчального процесу.

Атестації підлягає кожен студент після повного виконання ним навчального плану за відповідним освітнім рівнем.

1.4. Формування Екзаменаційної комісії (ЕК)

Атестаційна комісія створюється щорічно для кожної спеціальності і діє протягом календарного року. Залежно від кількості випускників може створюватися декілька АЕК за спеціальністю (спеціалізацією).

Голови атестаційних екзаменаційних комісій з атестації магістрів розглядаються на засіданні Вченої ради Університету та затверджуються ректором. Голови атестаційних комісій призначаються з числа провідних науково-педагогічних працівників університету, фахівців виробництва або наукових установ. Голови АЕК з атестації бакалаврів можуть призначатися з числа провідних професорів (доцентів) випускових кафедр університету.

Завданнями атестаційної екзаменаційної комісії є:

- комплексна перевірка й оцінка науково-теоретичної та практичної фахової підготовки студентів-випускників (магістрів) з метою встановлення відповідності їх кваліфікаційного рівня вимогам стандартів освіти, навчальних планів і програм підготовки;
- прийняття рішення про присвоєння випускникам відповідної освітнього рівня та щодо видачі диплома (диплома з відзнакою з урахуванням встановлених вимог);
- вирішення питань про надання рекомендацій випускникам щодо впровадження та публікації результатів наукових досліджень;
- вирішення питань про надання випускникам за освітнім рівнем магістр рекомендацій до вступу в аспірантуру;

– розробка пропозицій щодо подальшого поліпшення якості підготовки фахівців з відповідної спеціальності (спеціалізації).

1.5. Розклад атестаційного екзамену та формування складу

До приймання державного екзамену, не пізніше ніж за один день, випускова кафедра додатково надає атестаційній комісії:

- програму екзамену;
- технічні засоби, лабораторне обладнання, демонстраційні й довідкові матеріали, необхідні для використання студентами під час підготовки, та відповіді на питання державного екзамену.

Державний екзамен проводиться як перевірка знань студентів за білетами (контрольними завданнями), складеними у повній відповідності до програми атестації.

Програма державного екзамену, екзаменаційні білети, варіанти завдань, перелік приладів й матеріалів складаються викладачами профільних кафедр комісій і затверджуються за поданням випускових кафедр рішенням Вченої ради факультету. На кожному екзаменаційному білеті проставляється номер протоколу Вченої ради і дата затвердження, білет скріплюється підписом Голови Вченої ради факультету.

Програми державних екзаменів оприлюднюються на сторінках факультетів на сайті університету не пізніше ніж за три місяці до початку роботи АЕК.

При складанні державного екзамену у письмовій формі допускається об'єднання в один потік не більше двох екзаменаційних груп, а при складанні частини екзамену у тестовій формі – допускається об'єднання в один потік не більше чотирьох екзаменаційних груп.

Інтервал між державними екзаменами у кожній екзаменаційній групі повинен складати не менше п'яти календарних днів.

Тривалість проведення державних екзаменів не повинна перевищувати шести годин на день. Тривалість усного державного екзамену з кожної

дисципліни, як правило, не повинна перевищувати 15 хвилин на одного студента. При проведенні письмового державного екзамену за тестовим комплексним контрольним завданням на екзаменаційну групу виділяється не більше чотирьох годин.

1.6. Методика проведення консультацій (індивідуальних і групових)

Під час підготовки до екзамену велику роль відіграють консультації. Зазвичай кожній групі дають одну передекзаменаційну консультацію. Консультація має установчий характер. Тому вона організується для потоку студентів на самому початку тритижневого терміну, виділеного для підготовки й складання екзамену. На консультації пропонуються методичні рекомендації з організації самостійної роботи в період підготовки до екзамену. На консультації викладач розповідає студентам:

- про принципи групування питань в екзаменаційних білетах;
- про місце (аудиторії), час та порядок проведення екзамену;
- про режим роботи в дні підготовки до екзамену;
- про методичні вказівки до підготовки і проведення екзамену.

Консультація має на меті надати студентам допомогу у вивченні нових і найбільш складних питань фахових дисциплін. Консультації проводяться відповідно до розкладу та закріплені у навантаженні викладачів для кожної окремої групи студентів. Викладач рекомендує студентам заздалегідь сформулювати питання, на які вони бажають отримати додаткові пояснення. Це, зрозуміло, не виключає можливості для кожного студента задавати свої питання під час проведення консультації. Доцільно також на консультації проаналізувати найбільш поширені помилки, які допускали студенти в попередніх атестаційних випробуваннях. Консультацію можна проводити у формі «круглого столу» за участю викладачів, які входять до складу Державної екзаменаційної комісії.

1.7. Методичні рекомендації з підготовки екзаменаційних питань

Підготовка і формування екзаменаційних білетів є одним з найбільш складних і відповідальних питань. При їх формуванні можна користуватися

двома різними підходами. Перший полягає у збереженні специфіки дисципліни. Це полегшує вирішення організаційних моментів: питання оглядових лекцій, проведення консультацій, підведення підсумків екзамену тощо. Але можливе дублювання окремих питань.

Другий підхід – комплексний, системний, являє собою синтез усіх наскрізних проблем фахової підготовки. У цьому випадку екзаменаційні питання повинні формуватися на засадах методологічного їх значення, актуальності з погляду на сучасні вимоги. Безумовно, за таким підходом частина питань може залишитися поза увагою укладачів екзаменаційних білетів. Тому доцільно включати їх в білети як самостійні питання.

1.8. Підготовка та характер екзаменаційних білетів

Екзамен проводиться за білетами, складеними відповідно до програми атестаційного екзамену. Програма АЕ передбачає аналіз формування набутих компетентностей здобувачами з запропонованих освітніх компонент «Психологічний супровід у ФВіС», «Професійна майстерність тренера», «Теорія і методика викладання ФВ у ЗВО», «Основи психодіаностики у ФВіС», «Основи психогігієни у ФВіС».

Таким чином, кожний білет складається з трьох питань, що дає змогу перевірити комплексні знання здобувачів на АЕ. Білети затверджуються завідувачем кафедри фізичного виховання і спорту, деканом факультету ПСУТ та проректором з навчальної роботи.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

2.1. Вихідні умови Тимчасового положення атестаційного екзамену

До атестаційного екзамену допускаються студенти, які закінчили вивчення всіх освітніх компонент, склали всі форми контролю відповідно до навчального плану.

Атестаційний екзамен проводиться усно у формі відповідей на питання білета. Атестаційний екзамен проводиться на відкритому засіданні комісії за наявності не менше трьох її членів; на засіданні комісії можуть бути присутні представники ректорату, деканатів.

Тривалість атестаційного екзамену за фахом на одного студента – не більше 30 хвилин. Тривалість засідання Екзаменаційної комісії не повинна перевищувати шести годин на день.

2.2. Про форму проведення атестаційного екзамену

До початку екзамену до аудиторії, де відбувається засідання ЕК, відповідно до затвердженого розкладу груп, запрошуються здобувачі. Голова комісії вітає студентів з початком атестаційного екзамену, знайомить їх зі складом ЕК і коротко пояснює порядок її роботи. Враховуючи режим роботи комісії, до екзамену запрошуються одночасно не більше 14-ти студентів. Кожному з них для підготовки відповідей виділяють окремий стіл. Необхідні записи студент робить на стандартних аркушах, що видаються комісією у наданий термін підготовки. Кульмінаційна частина екзамену – заслуховування комісією відповідей студента. Якщо останній відхиляється у бік від сформульованих у білеті питань, голові комісії необхідно спрямувати відповідь студента у правильному напрямі. Члени комісії, з дозволу голови ЕК, мають право задавати уточнюючі й додаткові питання. Методично доцільно задавати питання після відповідей студента на всі питання екзаменаційного білета. Якщо студент допускає у відповіді помилки, його треба негайно виправляти. При необхідності можна супроводжувати свої зауваження короткими поясненнями, щоб запобігти можливим повторенням аналогічних помилок у наступних відповідях студента.

Додаткові питання члени комісії задають на державному екзамені за таких обставин:

- відповідь студента не достатньо повна, позбавлена логічності й визначеності;
- у відповіді допущені суттєві помилки;
- виникають сумніви в оцінці знань студента.

Уточнюючі й додаткові питання треба чітко сформулювати. Члени комісії повинні пам'ятати про необхідність підтримки на екзамені невимушеної, доброзичливої обстановки, яка сприятиме спокійній підготовці а відповіді здобувача.

Разом із тим важливо органічно поєднувати на атестаційному екзамені високу вимогливість і об'єктивність в оцінках, індивідуальний підхід до студентів у визначенні рівня їх теоретичних знань і практичних навичок.

2.3. Єдині критерії екзаменаційних оцінок і методика оцінки результатів атестаційного екзамену

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю екзамен

Атестаційний екзамен			Всього за екзамен
Питання			
1	2	3	
35	35	30	100

Нормативи оцінювання відповіді на 1 та 2 запитання:

«27-35»:

- за глибоке засвоєння програмного матеріалу;
- за повні відповіді на питання;
- вміння розв'язувати конкретні практичні завдання.

«18-26»:

- за повне засвоєння програмного матеріалу і вміння орієнтуватися в новому;
- змістовні відповіді на запитання;
- усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних завдань;
- охайне оформлення роботи, у відповіді можуть бути окремі неточності.

«9-17»:

- за часткове, неповне висвітлення змісту питань комплексного завдання;
- недостатнє вміння застосовувати теорію для розв'язання практичних задач;
- неточність при формуванні записів;
- завдання, в основному, виконане, мета досягнута, є розуміння основних положень матеріалу.

«0-8»:

- за неопанування значної частини програмного матеріалу;
- за невиконане завдання;
- нерозкриття змісту питань, незнання теорії основних питань і термінів.

Нормативи оцінювання відповіді на 3 запитання:

«24-30»:

- за глибоке засвоєння програмного матеріалу;
- за повні відповіді на питання;
- вміння розв'язувати конкретні практичні завдання.

«17-23»:

- за повне засвоєння програмного матеріалу і вміння орієнтуватися в новому;
- змістовні відповіді на запитання;
- усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних завдань;
- охайне оформлення роботи, у відповіді можуть бути окремі неточності.

«10-16»:

- за часткове, неповне висвітлення змісту питань комплексного завдання;
- недостатнє вміння застосовувати теорію для розв'язання практичних задач;
- неточність при формуванні записів;

- завдання, в основному, виконане, мета досягнута, є розуміння основних положень матеріалу.

«0-9»:

- за неопанування значної частини програмного матеріалу;
- за невиконане завдання;
- нерозкриття змісту питань, незнання теорії основних питань і термінів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

за національною шкалою	за 100-бальною шкалою/бали	ЄКТС	Критерії оцінювання
<i>відмінно</i>	90 – 100	A	відмінне виконання з незначними неточностями
<i>добре</i>	82 – 89	B	вище середніх стандартів, але з деякими недоліками
<i>добре</i>	74 – 81	C	в цілому змістовна робота з недоліками
<i>задовільно</i>	64 – 73	D	достатній рівень, але зі значними недоліками
<i>задовільно</i>	60 – 63	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
<i>незадовільно</i>	менше 60	FX	не відповідає вимогам рівня атестації

A – відмінно 90-100	Студент має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи спеціальну термінологію, володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми у галузі фізичної культури і спорту. Вміє творчо застосувати здобуті практичні вміння і навички при аналізі основних питань курсу та використовує їх під час відповіді.
B – добре 82-89	Студент має глибокі міцні ґрунтовні знання, використовує практичні навички, але може допустити неточності в формулюванні, незначні помилки в наведених прикладах.
C – добре 74-81	Студент знає програмний матеріал у повному обсязі, але не вміє поєднувати теоретичні і практичні аспекти фізичної культури і 13 спорту. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.
D – задовільно 64-73	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння необхідності поєднання теорії і практики у фізичній культурі, але допускає неточності в термінології, відповіді неповні, серед яких є значна кількість суттєвих
E – задовільно 60-63	Студент має базовий рівень знань, володіє необхідними уміньми та практичними навичками для вирішення стандартних завдань спортивної діяльності; виявляє розуміння лише основних положень навчального матеріалу; здатний, з помилками та з

	додатковими питаннями, сформулювати визначення понять та категорій.
FX – незадовільно менше 60	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях, не пов'язує теорію і практику фізичної культури і спорту в єдину структуру.

2.4. Оформлення результатів атестаційного екзамену

Рішення щодо оцінки знань студента приймається Екзаменаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. За умов рівності кількості голосів вирішальним є голос голови.

Результати комплексного атестаційного іспиту за фахом визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Студентам, які не склали комплексний атестаційний екзамен за фахом з повноважних причин (підтверджених документально), надається можливість ректором університету щодо складання іспиту під час підготовки до інших атестаційних екзаменів. Протоколи засідання Екзаменаційної комісії, залікові книжки з проставленими в них оцінками підписуються головою і членами комісії.

III. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

3.1. Методика аналізу та оголошення результатів комплексного атестаційного екзамену

Результати комплексного атестаційного екзамену за фахом оголошуються студентам у день його проведення після оформлення протоколів Екзаменаційної комісії. При цьому дається загальна оцінка здобувачів, визначаються найбільш яскраві з них, характеризується рівень фахової підготовки студентів.

3.2. Звіт про результат екзамену

Після закінчення роботи Екзаменаційної комісії, її голова складає звіт. Звіт про роботу атестаційної екзаменаційної комісії упродовж десяти календарних днів, після обговорення на її заключному засіданні подається до навчального відділу та до відповідних деканатів. Результати роботи,

пропозиції і рекомендації атестаційних комісій обговорюються на засіданнях випускових кафедр, Вчених рад факультетів. Зведені дані звітів про роботу АЕК декани факультетів передають до навчального відділу університету у двотижневий строк після останнього засідання АЕК факультету. На засіданні Вченої ради КНУБА по завершенню навчального року, начальник навчального відділу, на основі зведених даних звітів факультетів, оголошує результати роботи АЕК в Університеті.

3.3. Реалізація висновків і рекомендацій Екзаменаційної комісії

Ректорат, Вчена рада факультету ГІСУТ, випускаюча кафедра фізичного виховання і спорту, гарант освітньої програми за підсумками комплексного атестаційного екзамену за фахом розробляють і здійснюють відповідні заходи, які спрямовані на подальше удосконалення викладання фахових дисциплін і підвищення якості підготовки фахівців в галузі фізичної культури і спорту.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ЗДАЧІ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ОБОВ'ЯЗКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

«Психологічний супровід у ФВіС».

1. Зміст та напрямки діяльності з психологічного забезпечення та супроводу підготовки кваліфікованих спортсменів
2. Психологічний супровід спортсмена в процесі тренувань та змагань
3. Психологічні особливості особистості тренера.
4. Психологічні аспекти феномена лідерства у спорті.
5. Виникнення і формування міжособистісних відносин у спортивному колективі
6. Роль тренера у створенні соціально-психологічного клімату та ефективної діяльності спортивної команди.
7. Психологічний супровід спортсменів-інвалідів у процесі тренувальної та змагальної діяльності
8. Методи регуляції та саморегуляції психічних станів у сфері фізичного виховання і спорту
9. Основні аспекти технології психологічного супроводу спортсменів, які завершають свою спортивну кар'єру

10. Заходи з корекції та відновлення працездатності в психологічному супроводі підготовки спортсменів
11. Психорегуляція як засіб формування психічної надійності спортсменів
12. Вольова підготовка у командно-ігрових видах спорту
13. Психологічне консультування, психологічна допомога спортсменам та тренерам
14. Психологічна допомога спортсменам на різних етапах спортивної кар'єри
15. Особливості психологічної підготовки спортсмена у сучасному спорті
16. Методи та засоби психопрофілактики стресових станів у спортивній діяльності.
17. Психологічний супровід процесу підготовки юних спортсменів.
18. Особливості психологічного супроводу спортсменів на етапі передзмагальної підготовки
19. Особливості використання тренінгових технологій в психологічному супроводі підготовки спортсменів
20. Виховання вольових якостей спортсмена в процесі занять фізичною культурою

«Професійна майстерність тренера».

1. Принципи побудови тренерської роботи.
2. Цінність тренерської філософії.
3. Задачі тренера як фахівця.
4. Стилi тренерської поведінки зі спортсменами.
5. Етичний кодекс тренера.
6. Становлення характеру спортсмена під впливом тренера.
7. Гендерні, вікові та інтелектуальні відмінності спортсменів в тренерській роботі.
8. Основні проблеми комунікації зі спортсменами в роботі тренера.
9. Управління поведінкою спортсменів під час тренування та на змаганнях.
10. Мотивація спортсменів в роботі тренера.
11. Позитивна дисципліна.
12. Превентивна дисципліна.
13. Коригуюча дисципліна.
14. Дидактичні принципи та принципи спортивного тренування.
15. Технічна підготовка спортсменів різної кваліфікації.
16. Тактична підготовка спортсменів різної кваліфікації.
17. Фізична підготовка спортсменів різної кваліфікації.
18. Енергетичні можливості організму спортсмена залежно від виду спорту.
19. Управління командою. Управління взаєминами між спортсменами.
20. Управління ризиками (10 правових обов'язків тренера).

«Теорія і методика викладання ФВ у ЗВО».

1. Спільні та відмітні риси методики початкового навчання з різних видів спорту.
2. Особливості початкового навчання спортивних дисциплін у дорослому віці.
3. Особливості організації та проведення занять з ігрових видів спорту у вищих
4. навчальних закладах.
5. Методика викладання волейболу.
6. Методика викладання баскетболу.
7. Методика викладання футболу.
8. Особливості організації та проведення занять з циклічних видів спорту у вищих навчальних закладах.
9. Методика викладання плавання.
10. Методика викладання легкої атлетики.
11. Методика викладання аеробіки.
12. Особливості проведення лекцій зі спортивних дисциплін.
13. Особливості проведення практичних занять зі спортивних дисциплін.
14. Особливості проведення контрольних заходів зі спортивних дисциплін.
15. Педагогічний аналіз занять зі спортивних дисциплін.
16. Організація спортивних клубів у вищих навчальних закладах.
17. Документи звітності викладачів вищих навчальних закладів.
18. Особливості проведення спартакіади у вищому навчальному закладі.
19. Типи і види педагогічного контролю у процесі фізичного виховання.
20. Загальні методичні рекомендації до проведення занять фізичними вправами зі студентами СМГ.

«Основи психодіагностики у ФВіС».

1. Методи психодіагностики у фізичному вихованні і спорті.
2. Психометричні основи психодіагностики.
3. Організація і проведення психодіагностичного обстеження.
4. Психодіагностика здібностей у фізичному вихованні і спорті.
5. Психодіагностика особистості у фізичному вихованні і спорті.
6. Проективні методи в психодіагностиці.
7. Діагностика психічних станів і емоційно-особистісної дезадаптації.
8. Темперамент і характер у фізичному вихованні і спорті.
9. Психодіагностика індивідуальної свідомості.
10. Психодіагностика самосвідомості у фізичному вихованні і спорті.
11. Психодіагностика міжособистісних відносин.
12. Психодіагностика мотивації у фізичному вихованні і спорті.

13. Мотив і мотивація у фізичному вихованні і спорті.
14. Методи діагностики мотиваційної сфери особистості.
15. Оцінка рівня нервово-психічної стійкості у фізичному вихованні і спорті.
16. Особливості оцінки соціально-психологічного клімату в колективі.
17. Дослідження рівня суб'єктивного контролю у фізичному вихованні і спорті.
18. Психометричні властивості тестів: надійність, валідність, репрезентативність.
19. Етапи конструювання тестів.
20. Вимоги до психометричної підготовки психолога у фізичному вихованні і спорті.

«Основи психогієни у ФВіС».

1. Психогієна – наука про збереження психічного здоров'я людини.
2. Завдання практичної психогієни особистості.
3. Психогієна емоційної сфери.
4. Діагностика психічних станів.
5. Психологічна стійкість особистості.
6. Чинники психологічної стійкості у фізичному вихованні і спорті.
7. Психогієна дітей.
8. Психогієна дитячо-батьківських відносин.
9. Психогієна в шкільному та підлітковому віці.
10. Психогієна в періоді ранньої юності.

Методичне забезпечення дисципліни

Методичні роботи:

Підручники:

1. Бех І.Д. Виховання особистості: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ, Либідь, 2008. - 848 с.
2. Вейнберг Р.С, Гоулд Д. Психологія спорту, пер. з англ. Київ, Олімпійська література, 2001. - 336 с.
3. Платонов В.Н. Система підготовки спортсменів в олімпійському спорті. Общая теория и ее практические приложения : учебник [для тренеров] : в 2 кн. Киев, 2015. - 680 с.
4. Психогієна: підручник / Н. І. Коцур, Л. П. Товкун, К. С. Варивода. – Переяслав-Хмельницький (Київська обл.): Домбровська Я. М. – 2018. 632 с.
5. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: підручник [для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту]: в 2-х т. / [под ред. Т.Ю. Круцевич]. – К.: Олімпійська література. – Т. І. – 2012. – 392 с. ISBN 978- 966-8708-62-6

Навчальні посібники:

6. Артемова, Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: навч. посіб. К.: Кондор, 2008. 272 с.

7. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи: підр. за модульнорейтинговою системою, навч. 2-ге вид. К.: Центр навчальної літератури, 2011. 384 с.
8. Деминський А.Ц. Основи теорії і методики фізичного виховання/ А.Ц. Деминський. Навч. посібник – Донецьк: Дамінанта, 1996. – 328с.
9. Дубогай О.Д. Методика фізичного виховання студентів віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи: навчальний посібник. Луцьк.: Надстир'я, 2007. 220с.
10. Єрмала А.М. Технологія організації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами: навч. посібник/ А.М.Єрмала. – Харків: Т.О. Гімназія. 1999 – 127 с.
11. Лоза Т.О. Теорія і методика фіз. виховання: – Навч. посібник /Т.О.Лоза, В.В.Затилкін – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка – 2004. – 76с.
12. Лоза Т.О. Кредитно-модульна система оцінки знань студентів з теорії і методики фізичного виховання: практикум для студентів спеціальності «Фізична культура»/Т.О.Лоза, Л.І.Прокопова. – Суми: СумДПУ ім. А.С.макаренка, 2007. – 200 с.
13. Волкова В.І. Психологія спорту. Навч. посіб. Київ, Олімпійська література, 2007. - 298 с.
14. Воронова В.І. Психологія спорту: навч. посібник для студентів вищ. навч. закл. Київ: Олімпійська літ.; 2007. - 298 с
15. Гогунів Є.М. Психологія фізичного виховання і спорту. Київ, Академія, 2000. - 288 с.
16. Височіна Н.Л. Психологічне забезпечення у системі підготовки спортсменів в олімпійському спорті. Київ: «Центр учбової літератури»; 2017. - 384 с.
17. Гринь О.Р. Психологічне забезпечення та супровід підготовки кваліфікованих спортсменів: навч. посіб. Київ, Олімпійська література; 2015. - 184 с.
18. Келлер В.С. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів / Келлер В.С., Платонов В.М., Українська спортивна Асоціація, 1992. - 269 с.
19. Кириленко Т.С. Психологія спорту. Регуляція психічних станів : навч. посіб. / Т.С. Кириленко, К. : Ін-т післядиплом. освіти Київ, ун-ту імені Т. Шевченка, 2002. -112 с.
20. Коробейніков Г.В. Оцінювання психофізіологічних станів у спорті. Львів : ЛДУФК, 2013. - 312 с.
21. Коцур Н. І. Психогігієна : навч. посіб. / Н. І. Коцур, Л. С. Гармаш. – Чернівці: Книги – ХНІ, 2005. – 380 с.
22. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Київ: Ніка-Центр; 2009. - 580 с.
23. Корольчук М.С. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я: навчальний посібник / М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк, А.Ф. Косенко, Т.І. Кочергін, К., Фірма Інкос, 2002. - 272 с.
24. остюкевич В.М. Управление тренировочным процессом футболистов в годичном цикле подготовки. 2-е изд., доп. и дораб. Киев : КНТ, 2016.- 683с.
25. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: «Ника-Центр» 2009. 399 с.
26. Лисенко Л.Л. Психологічні аспекти підготовки спортсменів : навчально-методичний посібник для студентів факультету фізичного виховання.

- Чернігів, Редакційно-видавничий відділ Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка, 2011.- 64 с.
27. Ложкін Г.В. Психология спорта: схемы, комментарии, практикум : учеб. пособ. Київ : Освіта України, 2011. - 484 с. Ложкін Г. В. Психологічний клімат спортивної команди: навч.-метод. посіб. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського; 2006. -113 с
 28. Любіна Л.А., Борисюк А.С., Радчук В.М. Психодіагностика: навчальний посібник. Чернівці, 2018. 276 с.
 29. Наконечний І.Ю. Психологія фізичного виховання та спорту : навч.-метод. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2015. - 91с.
 30. Олійник Н.А., Войтенко С.М. Психологічні особливості спортивної діяльності: Монографія. – Вінниця: ВНАУ, 2020. – 240 с. посіб. Київ: Олімпійська література; 2015. -184 с.
 31. Платонов В.М., Булатова М.М Фізична підготовка спортсмена. К., Олімпійська література, 1995. 320с.
 32. Руденко М.В., Смірнов В.М.; Калениченко Р.А., Гаврилюк В.О. Психолого-педагогічне забезпечення навчально-виховного процесу: Навч. посібник / В.М. Смірнов; М.В. Руденко, Р.А. Калениченко, В.О. Гаврилюк. – К.: КНУБА, 2014. 432 с.
 33. Толкунова І.В., Гринь О.Р., Смоляр І.І., Голець О.В. Психологія здоров'я людини: навч. посіб. Київ: ТАЛКОМ; 2019. -183 с.
 34. Човнюк Ю.В., Шарапов Д.М. Розвиток рухової активності та фізичне вдосконалення студентської молоді. Навчальний посібник. – К.: КНУБА, ЦП «КОМПРИНТ», 2012. – Ч.1. – 475 с.; Ч. 2. – 474 с.
 35. Штифурак В.С. Психологічна підготовка в процесі спортивної діяльності. Вінниця: ТОВ «Планер», 2008. – 170 с.
 36. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2018. 246 с.
 37. Филиппов М.М. Психофизиология функциональных состояний : [учеб. пособие]. Киев : МАУП, 2006. 240 с.

Конспекти лекцій:

38. Акімова Л.Н., Психологія спорту: Курс лекцій. - Одеса: Студія «Негоціант», 2004. - 127 с.

Методичні роботи:

39. Іваннікова Г.В. Психологічний супровід у фізичному вихованні і спорті: методичні вказівки для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» освітнього рівня магістр. - Київ: КНУБА, Талком, 2023. – 40 с.
40. Канішевський С.М., Киселевська С.М. Теорія спорту: методичні вказівки. – Київ: КНУБА, Талком, 2023. – 27 с.
41. Основи психодіагностики у фізичному вихованні і спорті: методичні вказівки до вивчення курсу / уклад. Р.А. Калениченко. – Київ: КНУБА, 2022. – 28 с.
42. Основи психогігієни у фізичному вихованні і спорті: методичні вказівки до вивчення курсу / уклад. Р.А. Калениченко. – Київ: КНУБА, 2022. 28 с.
43. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи психогігієни» для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» / Кондратьєва І. П. Одеса: Університет Ушинського, 2022. 30 с.

44. Озерова О.А. Ергогенні засоби в спорті: методичні вказівки для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» освітнього рівня магістр. - Київ: КНУБА, Талком, 2023. – 29 с.

Нормативні акти:

Державна національна програма „Освіта” (2016)

Закон України „Про ВНЗ” // Освіта. – 2014. – 25 червня

Закон України „Про фізичну культуру та спорт”. - К: ВППДКНТ, 1994 – 23с. Кодекс законів про працю України, – К., 2002. Національна доктрина розвитку освіти України в ХХІ столітті Проект концепції розвитку освіти до 2025 року (2014).

Типові правила внутрішнього трудового розпорядку працівників державних навчально-виховних закладів України: Наказ №455. МОН України від 20.12.93 р.

//інноваційний збірник МОН України. 1994. – №21.

Інформаційні ресурси:

Психологія спорту. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://studopedia.com.ua/1_405853_tema-psiologichna-pldgotovka-v-sport.html

<http://library.knuba.edu.ua/> - Бібліотека Київського національного університету будівництва та архітектури.

<https://org2.knuba.edu.ua/> – Освітній сайт Київського національного університету будівництва та архітектури.

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім.Вернадського, м. Київ, пр. Голосіївський, 3

http://www.msms.gov.ua/sport/control/uk/publish/article?art_id=138349

Наука в олімпійском спорті [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://sportnauka.org.ua>.

Репозитарій Національного університету фізичного виховання і спорту України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://reposit.uni-sport.edu.ua>.

Методичні вказівки

для підготовки до атестаційного екзамену з дисциплін:

«Психологічний супровід у ФВіС», «Професійна майстерність тренера», «Теорія і методика викладання ФВ у ЗВО», «Основи психодіаностики у ФВіС», «Основи психогігієни у ФВіС».

здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 “Фізична культура і спорт”
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Кваліфікація: магістр з фізичного виховання
і психології спорту

Укладачі

ШАМИЧ Олександр Миколайович

ІВАННІКОВА Ганна Василівна